

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Ar adri és csanádi egyesült vasutak palotájában, földszint.
Kéziratokat nem adunk vissza.

Telefon-szám: 151.

ELŐFIZETÉS: Helyben 1 évre 12 ft., 1/2 évre 6 ft., 1/4 évre 3 ft., 1 óra 1 ft. — Vidéken 1 évre 14 ft., 1/2 évre 7 ft., 1/4 évre 4 ft. 50 kr., 1 óra 1 ft. 20 kr.

HIRDETÉSEK: 6-hasábos petit sor 10 kr., minden következőnél 8 kr. Bélyegdíj külön 30 kr. Nyilttér sora 30 kr.

KIADÓ-HIVATAL:

ARADI NYOMDA RESZVÉNYTÁRSASÁG (az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában.)

Telefon-szám: 151.

Az „Aradi Közlöny“-re új előfizetést nyit a kiadó-hivatal. A kik most előfizetnek, a jövő évi január hó 1-jéig ingyen és bérmentve kapják a lapot. Az előfizetési árak a lap homlokzatán olvashatók.

A kormány és a megyék.

Budapest, deczember 19.

A választási atrocitások vérvádjait az ellenzék mostanában a megyei tisztújítások borzadalmainak ecsetelésével igyekszik mintegy kiegyesíteni és öregbiteni. Közbe még az egész kormányellenes sajtó — többé-kevésbé nyíltan — nap-nap mellett a fölött lamentál, hogy ez a restauráció fájdalom! az utolsó; nincs többé remény: ledől nemsokára az alkotmány egyedüli védőbástyája is, tudniillik a vármegyei rendszer, és kezdődik immár az egész vonalon öregbitett pártönzés és kormányzsarnokság rémuralma!

Vegyük sorra a dolgot. Hát az a „gyöngye“, az a „tehetetlen“ kormány csakugyan képes volna ilyen herculeszi munkára a „népszertű“, az „erkölcsös alapon“ álló ellenzékkel szemben? Ha mindent nem is, de annyi bizonyos, hogy a kiegyezéshez hű szabadelvűek sokhelyütt nagyobb számmal kerülnek bele a törvényhatósági bizottságba, mint azt eddig konstatálhattuk. Ezt a győzelmet pedig a Bánffy-kormány sem erőszakkal, sem felfanggal, sem alkotmányellenességgel nem fogja elérni, hanem igenis azon az uton,

amelyen valamennyi eddigi eredményeit produkálta. A szabadelvű kormány és pártja tisztességgel és becsülettel most is ugyanannyit fog nyerni a nemzet közvéleménye előtt, amennyit az ellenzéki pártok egyenkint és összesen ugyane nemzet közvéleménye előtt lépten-nyomon veszítenek.

Ezt a nyereséget a kormány legtermészetesebb és legkifogástalanabb módon éri el. Köszöni egyrészt a saját hitele emelkedésének, másrészt az ellenzék körében mindjobban észlelhető ziláltságnak és züllöttségnek.

Az egész ellenzéki sajtó, a restauráció eredményeit praokkupálva, nyakra-főre szidja a kormány erőszakát és alkotmányrontó hatalmaskodását. Örvendetes, hogy e főmedvények közt legalább akad egy hang, mely félig őszinte, kevésbé eltogult. Egy Apponyi gróf pártjához közel álló — komoly — lap azt írja, hogy „el lehetünk rá készülve s tudjuk is, hogy a kormány általános nagy győzelmet fog aratni egész Magyarországon a mostani megyei választásoknál.“ Majd pedig így folytatja a lap: „Erre a miniszterium el volt tökévelve régen s a megyei választásoknál készíti magának elő a jövő képviselőválasztásokat. A szétföredezett ellenzéki pártok e veszélylyel szemben sem voltak képesek egyetértésre jutni. Kossuthék Ugronnal, Apponyi Szapáryval, Szapáry Zichy Nándorral ujat húztak — s egyenkint megverik őket!“

Ha az ellenzék maga, az önmegismerés pillanataiban kénytelen bevallani, hogy

ő maga az oka saját kudarcának, akkor követelheti-e a tisztelt bal és szélbal oldalt, hogy a szabadelvű párt mást hangoztasson? Vagy azt hiszi-e, hogy az ellenzék kétségbeesett pozícióját ki nem használja a kormány? Ilyen „gyámoltalan“-nak ne higye. Azt várják-e önök, hogy a főispánok keresztbe font kezekkel nézik, miként tartja meg továbbra is helyeit ez a végramlásnak induló opposíció?

Igenis, a mostani „utolsó“ restauráció előkészítője nemcsak a jövő képviselőválasztásoknak, hanem egy sokkal fontosabb másik alkotmányos ténykedésnek is. Nemcsak a párterők tanulságos mérkőzése lesz ez a tisztújítás, de egyúttal egy tartathatlan rendszer végének a kezdetét is jelzi. Ez pedig a megyei rendszer.

Mint az alkotmány védőbástyája eljátszotta hajdan fontos és hazafias szerepét. Ma idejét multa és célját elteveszténé, ha tovább is fenmaradna. — Ma a magyar államnak többé nem az osztrák centralizáció a fenyegető veszedelme, hanem igenis a fejlődésellenes, a romboló tendenciák: a felekezeti izgatás, a nemzetiségi aspirációk, a szocialisztikus felforgatási tanok. E törekvések ellen pedig csak az erős, egységes magyar állam védheti meg a nemzetet. Ez állam kiépítésének főakadálya pedig éppen a magyar autonómia, a hajdani „védőbástya“.

Ily értelemben üdvözljük a mostani tisztújítást — mint utólsót, és őszintén kívánjuk, hogy az új rendszert vezesse be

Az „Aradi Közlöny“ tárczája.

Az én ellenségem.

Írta: Hankonyi Emma.

Nem vigyáztam magamra, meghültem és nagybeteg lettem utána. Feligaláltan hanykolodtam az ágyban és éjen napon át birkóztam a halállal. A tusában mégis én maradtam a győztes. De ez a küzdelem megemésztette minden erőmet. Vérmes fiatal testem lefogyott benne, elmémet elgyötörte a forróság és mikor a hosszú kínos idők után (az empineek — azt mondták, hogy három hétig tartott az egész betegség) végre mégis csak vittem annyira, hogy a magam lábára álljak, oly gyöngye voltam mint az árnyék. De azért mégis fölkelhettem. Szerető, áldott jó kezek segítségével magamra szedtem a pongyolámat és szédülős fejjel bukácsolva, tántorogva elindultam körutatásra a szobámban. Amit csak a szemem látott az mind szokatlan volt; meredő idegen dolog. Pedig egy széklet sem mozdítottak el a régi helyéről, amíg én az ágyat nyomtam. A könyvek is úgy heverték szanaszét amint én hanytam őket szét, még mielőbb a világ leg-

nagyobb zsarnoka, a betegség megszakította a munkámat. A trumeau-n még ott feküdtek a szokott rendetlenségben, az én apró csecsebecsém. A nagy tükröm mostan is ugy félre volt billentve, mint az utolsó ruhapróbám alkalmával. Hanem az a valaki, akit nekem a tükröm mutatott, az igazán ismeretlen volt. Az a sápadt beesett lesóványodott arca, azok a fénytelen fáradt szemek. Az nem lehet az én arcom, az én szemem. Hát annyira megváltoztatott volna az a huszonegy napos szenvedés? Az lehetetlen. Elszomorodom, pedig im úgy örültem, hogy újra egészséges lessek, hogy fölkelhettem. Mentem tovább, nehogy elijedjek a saját magam képmásától.

Az íróasztalnál, régi munkám minden segédeszköze közt, kedvem jött a dologhoz. Elővettem a régi sárgult papirosokat, melyekből olyan nehéz, fojtó kriptaszag árad ki, s beléjük tekintettem. De jaj, minden betűjük tánczolt előttem. Hanem azért nem tánczoltam. Reszkető kézzel nyultam a penna után, azsal a kemény akarattal, hogy most már igazán csináljak valamit. Es elkezdtem az írást. Keserves robot volt az. Alighogy egy szót oda körmöltem a papirosra, már elfeledtem, hogy minek is kellene utána következnie. Az emlékezetem cserben hagyott; alig voltam képes

egy pár mondatot összeróni. Tudtam, hogy ninosen mondani valóm. Semmi ötletem, semmi eszmém. A fejem fáradt, üres, a külső világ szenzációi tompulva jutnak el agyvelőmig. Csak a zaj bánt. — Az óra ütéstől megremeg minden idegem és az utozárol beható kocsizörgésre ki hull a toll a kezemből. Abba kell hagyni a meddő erőlködést.

Ki tekintek az ablakon a havas utczára. S ez megint új látvány nekem. Mikor utoljára láttam késő őszi szelid bánatos időjárás volt csalékony, gyenge derűvel. Most haragos fehér öreg tél vagy már. A levegő tele keringőző hópolyhekkal. Az ablak párkányán pedig, az üvegtábla előtt ott veszekedik egy lármás szemtelen verébcsapat az odavetett almizna morzsákon. — Amint közeledtem, föl-röppennek. De a bátrabbja újra visszatér. Van közöttük egy vén borzas varjú is, az a legvakmerőbb — Odatolakodik az ablaküveghez s hozzá koppantja csőrét. Azután szembe néz velem, buta, apró, kerek két szemével. A tolla gyér, a lábujjai közül nincsen meg az egyik. Valamikor emberkézben lehetett. — Ezért nem fél többé. Gondtalan hanyveti, mint egy ex-fráter, akit a szabadság vágya elosalt a zárda fegyelem alul, de azért szabados élete in-ségei között vissza sár a klaszrom zsáros köny-

Szabó Albert Aradon, megérkeztek a legszebb és legfinomabb karácsonyi ajándékok. Nagy választék. — Olcsó, szabott árak.

üveg, porcellán, ezüstölt diszmu, lámpa- és kép-keret nagykereskedésében

megérkeztek a legszebb és legfinomabb

1295

majd a nemzet életébe az a kormány, a mely e tisztujítás alatt is meg fogja mutatni, hogy tisztában van céljaival, hogy derekasan megállja helyét és hogy a nemzet tulnyomó többsége megbizik benne.

BELFÖLD.

A magyar udvari marsal. A király december 13-án kelt legfelsőbb elhatározással nagyapponyi Apponyi Lajos grófot magyarországi udvari marsallá kinevezte és neki díjmentesen a titkos tanácsosi méltóságot adományozta. Az udvari marsal a Magyar Távirati Iroda jelentése szerint a közös udvari kísérethez tartozik és oszime ez: „Császári és királyi apostoli felségének udvari marsalja Magyarországon”. Az udvari marsal a Budapesten tartandó udvari ünnepeken, ünnepies fogadásokon és szertartásokon az ekzekutív szertartási szolgálatot vezeti és képviseli az első főudvarmestert abban az esetben, ha ez a királylyal nem lenne Budapesten.

A katolikus autonómia ügyét a kultuszminiszteriumban Wlassics Gyula miniszter rendeletére sürgős tárgyalás alá vették. A tárgyalás folyamán a Pester Corresp. szerint a következő szempontok irányadók: a miniszterium a legmagasabb fölébbesési fórumnak minősítették és részére biztosítandó nemcsak a fölügyelet, hanem a helyes irányítás joga is.

A trónöröklés.

E szímen a „Magyar Hirlap” a következőket írja:

Rudolf trónörökös halála óta foglalkozik a közvélemény azzal a kérdéssel: ki lesz Magyarország és Ausztria trónjának örököse?

E kíváncsiság tulajdonképpen fölösleges. A pragmatika szankció világosan beszél és Károly Lajos főhercegre, a király legidősebb fivérére ruhazza a trónöröklési jogot. De a főherceg — úgy tartják — előrehaladott kora miatt, nem jöhet kombinációba s így a közhit estei Ferenc Ferdinánd főherceget jelölte meg trónörökösnek.

A Ferenc Ferdinánd főherceg betegsége

géről szóló hírek azonban újra időszerűvé teszik a trónöröklési kérdést.

Már régóta el van terjedve amaz igen valószínű felfogás, hogy királyunk a legszívesebben látná, ha őt valamelyik vérbeli utódja követhetné a trónon. Egyidőben sokat beszéltek erről, különösen Bécsben, azt állítva, hogy Erzsébet főhercegnőt — Rudolf trónörökös leányát, egy főherceget fogja elvenni, akinek a javára a többi főhercegek a trónöröklési jogról lefognak mondani.

Evek múlva, már Ferenc Ferdinánd főherceg megöletése után, sokat beszéltek arról, hogy ama bizonyos választott főherceg Ferdinánd Károly, a beteg főherceg testvéröccse lesz.

Ezek nagyon természetes, mind csak kombinációk voltak, minthogy Ferenc Ferdinánd után ennek idősebb fivére: Ottó főherceg tarthat a trónöröklésre jogot, noha Ottó úgy a saját maga, mint kis-korú fia: Károly Ferenc József nevében lemondhat trónöröklési jogáról.

A trónöröklés kérdésében azonban az utolsó napokban, úgy látszik, hogy oly fordulat állott be, mely megerősíteni látszik az előbbeni kombinációkat; ugyanis, mint értesülünk, Ferdinánd Károly főherceget legközelebb a prágai kormányzósághoz fogják beosztani, hogy a politikai szolgálatba bevezessék.

E kivételes körülmény azt látszik bizonyítani, hogy Ferdinánd Károly főherceg a trónöröklésre komolyan kombinációba van véve, mert máskülönben a prágai kormányzósághoz való beosztásának már annyiból sem volna értelme, minthogy a nevezett főherceg mindig mint igen szorgalmas katonatiszt volt ismeretes.

Ferdinánd Károly Lajos főherceg Károly Lajos főherceg és Mária Annunciata főhercegnő harmadszülött fia, született 1868. év december hó 27-én. A főherceget mint az uralkodóház összes tagjait, a katonai pályára nevelték. Mint alantas tiszt a műszaki csapatoknál szolgált. Jelenleg a főherceg a tiroli 1-ső számú vadászrezernél mint őrnagyzászlóaljparancsnok szolgál.

tag vén leányt; de nem, igazában azóta, amióta csak emlékezni tudok, évtizedeken ott lakott a szomszédságunkban egy alacsony, bogárhátú kis viskóban. Az öregbegek tudják, hogy valaha jobb napokat is látott. Hajdanában serfőző mester volt az apja. Módos, tekintélyes polgár. Volt szép emeletes házuk a rácz templom mellett a saját fogatuk: két kövér nagy ló, meg egy ó divatu oszsa. A Gertrud kisasszonynak pedig valami tüzerfőhadnagy udvarolt; atéle nyalka legény, aki után az egész város lányasága elepedett. De Wassermannék házatáján komoly szándékkal torgolódott. A lány nagyon csinos volt (még most is ott a nyoma pergamen bőrtű, fonynyadt, keskeny ábrázatán), a papa meg dupla kauriót ígért. Jegyet is váltottak szerencsésen, de akkor következett valami csunya história. A sörház, melyet nagy összegre biztosított az öreg Wassermann, kigyúlt, le is égett. A biztosítási társulat éppen kifizetette volna kezéhez a pénzt, mikor gyanuba került a gazda, hogy maga gyújtotta fel az asszekurált vagyont. Gyanuba került a rajta is maradt a foltja a becületén. A pénz, a tekintély, a tüzerfőhadnagy úgy szétfoszlott, mint akár a ködpára. Az öreg Wassermann börtönben halt meg, Gertrud meg az anyja szegénységbe jutottak. Szerencséjük volt, hogy a leány kézimunkát tudott csinálni. Mesterséges himvarrásokat s olyan finom csipkéket, mint a lehet. S varrta fürgé kézzel évről-évre a kacskaringós monogramokat a más kelengyéjébe, lázas sietséggel, ahogy egykor a magába varrta. Munkája mindig bőven akadt, mert szépen, gyorsan és olcsón dolgozott. Hanem most már nem dolgozik. Meg-

A gazdasági kiegyezéshez.

— Az aradi kereskedelmi és iparkamara megállapodásai. —

Arad, december 19.

Az aradi kereskedelmi és iparkamara meggyőződése szerint hazánk közgazdasági önállósága és függetlensége oly eszme, mely minden magyar ember lelkében egyformán él s melyet szüntelenül ápolni kell, hogy megvalósítható legyen úgy a földművelés, mint az ipar és kereskedelem, végeredményben pedig az általános jólét emelése érdekében.

A kamara nem is haboznék kijelenteni, hogy kívánja, miszerint az Ausztriával kötött vám és kereskedelmi szerződés lejártakor ezen közgazdasági önállóság megteremtessék és annak eszközeül Magyarországnak külön vámterülettel alakítása törvényhozásilag kimondassék, ha a kérdésnek beható és minden oldalról való megvitatásánál nem találkoznék oly jelentőségekkel, melyek a tulsó birodalom féllal való közgazdasági kapcsolatok elszakítását megfontolandóvá teszik.

Jóllehet ugyanis, e kamara tudatában van ama sajnós ténynek, hogy a magyar ipar fejlődését nagyon megbénítja az ipari cikkeknek Ausztriából való akadálytalan behozatala, — mindazon által nem zárkozhatik el ama másik tény elől sem, hogy a világ-forgalom viszonyainak azon átalakulása, mely a magyar gabonatermelésnek versenytársakat támasztott, mezőgazdasági terményeink tulnyomó részének fogyasztási piacát Ausztriára szorította és a vámterület elkülönítése maga után vonhatná mezőgazdasági terményeink kivitelének apadását, a mi viszont a földművelésből élő lakosság jövedelmének csökkenését és az iparcikkek fogyasztási képességének meggyöngyülését eredményezhetné.

De nem zárkozhatik el a kamara azon körülmény elől sem, hogy kieszközölendő közgazdasági önállóságunk értékkel csak úgy bírna, ha azt a külfölddel szemben is megvédelmezhetnénk, az erre való kilátások azonban ez idő szerint teljesen hiányoznak, mert az osztrák-magyar monarchia a közös alapon kötött kereskedelmi szerződésekkel bir, melyek javarésze csak az 1900. évben jár le és így Magyarország teljes gazdasági függetlensége és ebből folyólag azon világos joga,

romlott a szeme annyira, hogy csak a kötötűt bírja már. De a kötése is tiszta, rendes dolog. Husz krajczárért fejel egy pár rongyos harisnyát. Ami kolduspénz.

Nálunk ideát került mindig kötögetni való. Azt hittem most is munkaért jó. Pedig nem azért jött ő.

Ünneplőjében czeremóniasan sétált be. Végig fürkészett a nagy sárgás szemével engem meg a madarát, amely szokás szerint megint a szélye karfáján gunnyasztott s fölсандított a szürke füstgomolyagra. Wassermann Trudi egy kis ideig elácsorgott így minék szemlégetve. Azután egyet|őszörült a torkán, mint aki nagy járatan van s ki mondta, hogy minek fáradt át hozzánk.

— A Marozsiért jöttem kérem.

— A Marozsiért, — kérdeztem rosszat sejtve.

— Igen. A madaramért, a varjuért — mondta magyarázólag. Hogyha vissza tetszene adni... Az enyim; az enyim volt. Harmadéve került hozzám. Ott találtam a kis kapu előtt összenyagatva, kinezva, gyerekeknél volt: spárgát kötöttek a lábára, úgy húzgáltak. Látni még most is rajta. En akkor bevittem, ápoltam, gyógyítottam, megoasztottam vele a falatomat. Nem szeretek semmiféle jószágot magam körül, se macskát se kutya, de ezt tessék elhinni nagyon megszerettem. Olyan szelid, olyan kezes lett. Mindig a varróasztalkámra telepedett délután mikor dolgoztam. Ha meg a ház körül jártam, mindig a nyomomban volt. S most tavasszal mult két éve mégis elszájt, elment. Azóta nem jött vissza. Csak most hallottam a cselédtől, hogy

hája után. Amellett milyen kíváncsi. Hogy lesi minden mozdulatomat és hogy szeretne benézni a szobába.

Mikor megint kopogott a táblán az iromba csőrével, azt mondtam az enyimeknek: „Eresszék be a varjut.”

Es beeresztették.

A Hanyi — jobb nevet nem tudtunk neki hamarjában — nagy fontoskodva körülnézett, körülugrált, megérintett minden apróságot. Kezdve az én ezüst karlánczomon és végezve a nippes-eken. Majd meg oda állott a tükör elé, harcias poseba végtá magát s elkezdett hadakozni az ellen a másik madár ellen, aki ott borzolta föl a tollát előtte. Ugy járt a tükörrel majd nem éppen, mint én az imént. De hát az a berzengő tollas olyan furcsa volt, hogy elnevettem magam — először a gyötrelmes három hét után.

Velem nevettek mind az enyimek s azóta nagyon jó barátok lettünk, én meg a Hanyi. Mindennap meglátogatott. Egy tányérról evett velem; és mikor belefáradt a tükörrel való háboruba, az ölembe ült megpihenni. Vagy odaguggolt a székem támlájára és onnan kapkodott a kártyák után, mikor patience-t vetettem. Tavaszkor igaz, hogy itt hagyott, felé se nézett többé a hajlékunknak. Csakhogy akkor már nem kellett többé a jó Hanyi társasága én nekem.

II.

Mikor annyira voltam már az egészségemmel, hogy a doktor már a cigarettázást is megengedte, vendéget jelentettek nekem: a Wassermann Trudit.

Gyermekkorom óta ismerem ezt a roska-

hogy más államokkal gazdasági szerződésre léphet, csakis öt év múlva lenne gyakorlatilag megvalósítható.

Nem hagyhatja figyelmen kívül a kamara azt a körülményt sem, hogy gazdasági önállóságunknak elmaradhatatlan kelléke: pénzügyi önállóságunk ma még hiányzik, az 1897. év végén lejáró vám- és kereskedelmi szövetség meg nem újítása nemcsak kockáztatná a valuta rendezésének befejezését, de a gazdasági önállóságunk a készfizesékek elre léptetése előtt való kimondása beláthatatlan válságokba sodorhatná az országot.

Mindezeknél fogva az aradi kereskedelmi és iparkamara véleménye oda irányul, hogy ez idő szerint még vételessen fel az Ausztriával kötött vám- és kereskedelmi szövetség megújítását előkészítő tárgyalások.

Tekintettel azonban arra, hogy az általában és az áruforgalmi statisztika adatai alapján szerzett tapasztalásokból azon meggyőződést merítette a kamara, hogy az Ausztriával fennálló vám- és kereskedelmi szövetség a gyakorlatban eredeti jellegét elveszítette és a törvényhozás azon intencziójának, hogy hazánk ama gyarmati viszony alól, melybe alkotmányosságunkat megelőző időben Ausztriával szemben jutott, felszabadulhasson és egyenrangú szerződő fél minőségében biztosított jogokkal kiépíthesse gazdasági felvirágzásának amaz épületét, mely egyszersmind állami önállóságunknak is bástyáját képezi, nemcsak meg nem felelt, de az idők folyamán mind több és több tért juttatott az iparúzó Ausztriának, hogy mint ilyen, érdekeit hazánk rovására és a mi érdekeink háttérbe szorításával érvényesíthesse: szükségesnek tartja e kamara hangsúlyozni, hogy csak abban az esetben járulhat a szövetség megújításához, ha annak érdekében megindítandó tárgyalásoknál teljes és minden irányban kielégítő biztosítékot szerezhetnek tekintetben, hogy Magyarország érdekei úgy mezőgazdasági és nyereszterményeink kivételét, mint iparunk fejlődésének követelményeit illetőleg eddiginél nagyobb mérvben megfognak védetni és a velünk szer-

itten van. De ha mostan visszakapom, jobban fogok rá vigyázni Elvágom majd a szárnyát...

Es a szegény ördög vén leány olyan reménykedve nézett rám, hogy nem lehetett volna ellenállnom a kérésének, ha egészséges vagyok. De én még beteg voltam s a betegségből lábadozó emberek önzésével néztem rája végig. Ejh, hát minek neki az a madár? Elég az ilyen öreg asszonyszemélynek a biblia. Nekem pedig szükségem van erre a bolond varjura. O az én udvari bolondom. Minek adnám a Wassermann Trudinak? Hogy még lenyírbálja a szárnyát? S szárazon, kurtán azt mondtam neki, hogy nem adom.

Az öreg leányzó nem volt elkészülve erre a válaszra. Egy ideig ott állt, mintha nem értené a szót. Akkor hirtelen kiderült, még csak egy hangot se vesztetett rám többé. Megmutatta, hogy jó nevelése van. Nem kunyorál, nem arczálankodik. De ahhoz már nem volt kedve, hogy akár egy isten áldjon-na! is köszöntsön az ajtóból. Ment bucsutlan, egy életre való haraggal a szívében irántam.

Attól az időtől fogva elkerüli a házat. Ha munkát vittek neki át, el nem fogadta. Ha az utcán találkozik velem, kitér az utamból a tulsó oldalra. Pedig az nem csekélység; mert nálunk, a mellékutczában többnyire mélységes sár van. Hanem ha mégis mellem kerül véletlenségből, a szemében mélységes gyűlölet foszforeszkál. Gyűlölet, mely ölne, de tehetetlen, ezért nő napról-napra jobban.

En pedig nem vagyok képes megengedni ezt a jó lelket, mert az a haszontalan varju soha sem mutatta magát többé a házunk tájékán.

zódó fél a szövetségben részünk-ről nyert előnyökért egyértékű előnyöket biztosít.

Miután pedig ezen biztosítékok a közelmultban épen ott nem voltak meg teljes értékben, a hol azokra legnagyobb szükség lett volna, és alaptörvényeinkben gyökerező azon sauerén állami jogunk, hogy kereskedelmi szerződéseinket a külállamokkal magunk kössük, a valóságban illuzóriussá lett, ne hogy a jövőben az eddighez hasonlóan tulajnyomó részben Ausztria érdekeit védő s a mi érdekeinket alárendelő kereskedelmi szerződések nyomása alatt kelljen Ausztria és Magyarország közötti gazdasági viszony fölött tanácskozni, e kamara az 1897. év végén lejáró gazdasági kiegyezést nem tiz, de csak öt évre tartja megújítandónak.

A vám- és kereskedelmi szövetség megújítása iránt folyamatba teendő tárgyalásoknál különösen következő szempontokat kívánja a kamara kiemelendőknek:

a) hogy a vámtariffa olyként alakíttassék át, miszerint az iparvámok csak ott emeltesse-nek, a hol az emelés a magyar ipart is védi nemcsak az ausztriat, a mezőgazdasági termények védelme pedig arra a fokra emeltesse, melyben azokat a nyugateurópai országok részesítik;

b) hogy fogyasztási adóink fölött az önrendelkezési jog magunknak megszerzessék, és a fogyasztási adók azon ország részen biztosíttassanak, melyben a fogyasztástörténik, mert e nélkül nemcsak pénzügyi károsodásunk nem orvosolható, de mindkét szerződő fél anyagi érdekeit előmozdító fogyasztási és adórendszer nem is képzelhető;

c) hogy mindennemű közben ső vámok, minő pl. a tiroli u. n. „Landesaufschlag“, föltétlenül eltörültesse-nek;

d) hogy a házalási ügyrendeztessék s a részünkre mi értékkel sem bíró viszonyosság helyére a magyar ipart védő intézkedések tételének joga köttessék ki;

e) hogy az osztrák vasutakon a ma különös szállítási kedvezmények, melyeket egyes osztrák származású cikkek a magyar termelés rovására élveznek, megszüntessenek és mindkét birodalomfél vasutainak tarifális viszonyai az egyenlő elbánás elvének alapján rendeztessenek;

f) hogy az állategészségügyi egyezmények a magyar állatkivitel korlátozó és az állattulajdonosokat zaklatásnak és károsításnak kitevő alkalmazása helyett méltányos eljárás köttessék ki;

g) hogy a tulsó birodalomfél területén csak azon mezőgazdasági szerződéseknek biztosíttassanak az érvényben lévő kedvezmények, melyekben lisztes anyagok dolgoztatnak fel.

A kereskedelmi és vámszövetséggel kapcsolatos többi kérdések tekintetében szükségesnek látja mindazon állításokat, melyek osztrák részről jövő Magyarország vagyonsodásáról, nagyfokú jólétéről szólnak, kellő értékűre leszállítani és hangsúlyozni, miszerint a szövetség megújítása kapcsán kölcsönösen megállapítandó kvóták alapján hazánk anyagi erejének kockára tétel nélkül az eddiginél magasabb nem lehet.

A bankforgalom szintén egyidejűleg tárgyalás alá kerül megújításának kérdésében a kamara a valuta-rendezés befejezetlen voltára való tekintettel hozzájárul az osztrák-

magyar bank szabadsalmának megújításához, de csak oly föltétel alatt, ha a tárgyalásoknál Magyarország speciális hitelígényeinek kielégítése az eddiginél nagyobb mértékben biztosíttatik, jelesül: ha a bank vezetésében a két államfél teljes egyenjogúsága kikötetik és a magyarországi bankigazgatásnak a megszüntetendő főtanács befolyásától független eljárása, a közösen elintézendő ügyekre pedig a két egyenjogu igazgatóság együttes megállapodása mint feltétel beozikkelyeztetik s mind ezek fölött a bank vezetésében a magyar kormányának nagyobb befolyás érvényesíthetése tartatik fenn.

IDÓJÁRAS.

Legnyomás: reggel 7 óraker 760.1 milliméter. délután 2 óraker 758.9 milliméter. Hőmérsék: reggel 7 óraker C° + 5.5, délután 2 óraker C° + 9.2. Szél iránya és ereje: reggel 7 óraker K. 5. délután 3 óraker DK. 4. Felhőzet: reggel borult, délután többnyire borult. Csapadék az órábji 24 órában: 8 milliméter.

Az ujévi üdvözlések megváltása.

— Felhívás Arad szabad királyi város közönségéhez. —

Arad közönségének áldozatkészségéből összegyűlt jótékony adományokból a régóta nélkülözött árvaház építése a befejezés pontján áll s abban társadalmunk legszerecsétebbjei, a szülőtlén árvák rövid idő múlva hajlékot fognak találni, ahol gondos ápolás és nevelés mellett a haza hasznos polgárává képeztetnek.

A jelenleg rendelkezésre álló árvaház alapot az építkezési kiadások kimerítették, az alapnak gyarapításáról kell tehát gondoskodnunk, hogy a felszerelési kiadásokat is fedezhessük.

Igen sokan vannak városunkban, akik állásuknál s egyéb összeköttetéseiknél fogva jelentékenyebb összeget költenek el a csakhamar feledésbe menő ujévi üdvözlésekre.

Kedvesebben az Eg előtt, jótékonyabban a társadalom előtt ujévi üdvözlést nem gyakorolhatunk, mint ha azon összeget, melyet ily ozimen kiadunk, azon szerecsételemekre fordítjuk, akik nélkülözik a szülőket, kik mint vagyontalan és tehetetlen árvák, a felebaráti szeretetre és könyörületre utalvák.

Arad város lelkes közönsége, mely rövid idő alatt lehetővé tette azt, hogy a város méltóságának s igényeinek megfelelő árvaház építtessék, bizonyára továbbra is gyakorolni fogja azon jótékonyaságot, melyet az árvaház felszerelése s az abban elhelyezendő szerecsételemek fentartása s neveltetése igénybe veend.

Miután pedig hatósági engedélyt nyertünk, hogy az árvaház ozéjlaira „ujévi üdvözlések megváltása“ czimén adományokat gyűjt-hessünk, felhívjuk Arad város tisztelt polgárait, hogy az ujévi üdvözlések megváltása ozimén az árvaház alap gyarapítására adakozni, adományukat az általunk kibocsátott az alább megjelölt helyeken kitett ivenkbe nevükkel együtt bejegyezni és a kegyadományt ott a hol az aláírási iv elhelyezve van, átadni sziveskedjenek.

Ivek lesznek kitéve a polgármesteri, a kapitányi és a Gáj-külvárosi alkapitányi hivatalokban, a kaszinó s Lloyd helyiségében és a helybeli pénzintézetekben.

A megváltási összeg az adakozó nevével együtt a helybeli hírlapokban közöltetni fog.

Arad, 1895. évi december 18-án.

SALACZ GYULA s. k.
királyi tanácsos, polgármester,
árvaház-bizottsági elnök.

IDÓJOSLAS.

A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható:

— Deczember 20. —

Borus. — Eső. — Enyhe.

HIREK.

Deczember 20. Péntek. Róm. kath. naptár: Amoss próféta. — Protestáns naptár: Amoss próféta. — Görög-keleti naptár (deczember 8.): Patáp. — A nap két 7 óra 47 perczkor, nyugszik 4 óra 10 perczkor.

Szabadságharczi emléktárgyak országos múzeuma miniházépület II-ik emelet) nyitva van mindennap délután 10—12 óráig, délután 2—5 óráig. Bemenet díjtalan. Költsey-könyvtár nyitva van szerdán és szombaton — 4 óráig és pénteken 11—12 óráig. Helyiség: Polgári skola, földt. in.

December 20. Az aradi kereskedelmi és iparkamara lése délután 5 órakor.

December 21. Az aradi gazdasági-egyesület közgyűlése délelőtt 10 órakor (Kereskedelmi és iparkamara.)

December 22. Köztörvényhatósági bizottsági tagválasztás a második kerületben.

Január 4. A Költsey-egyesület felolvasó-estéje 1/2 óráig (Városháza.)

— Az aradi szabadelvű párt hivatalos jelöltje a vasárnapi köztörvényhatósági tagválasztásnál Szontagh Gyula, városunknak ezen érdemes tagja. Midőn ezt ismételt tudomásul hozzuk, felhívjuk pártlívainkat, hogy vasárnap, a hó 22-én minél tömegesebben sziveskedjenek az urnánál megjelenni és leszavazni, hogy jelöltünk diadalra jusson. Választási helyiség: a templom utcai polgári fiúiskola, pártiroda az ezzel szemközti cukrászda. A kerületi bizottság elnöke Lendvai Sándor lesz. A választás reggel 9 órakor kezdődik s délután 4 óráig tart.

— Számtisztai állás a városnál. A Móriny Károly lemondása folytán Arad sz. kir. városnál egy számtisztai állás üresedett meg, melyet választás útján fognak betölteni. A közgyűlés többsége — úgy tudjuk — Szuchy Károly mellett van, aki jelenleg Gáiban működik, mint segédtsz.

— Népesedési mozgalom. Arad város főorvosi hivatala a múlt hét népesedési mozgalomát az alábbiakban állította össze: született 23 gyermek, és pedig 12 fiú, 11 nő, az arány 25.4 pro mille, meghalt ennek ellenében 12 egyén és pedig 7 fiú, 5 nő; az arány 13.3 pro mille. Megjegyezzük, hogy ily kevés halottja még az év egyetlen hetének sem volt.

— Kedvezmény a szőlősgazdáknak. A pénzügyminiszterium legutóbb kimondotta, hogy az az adóköteles fél, kinek rendes lakhelyén kívül más helyeken is vannak szőlői, azon helyeken levő szőlőinek terméséből a saját házi szükségletére szánt és fordított mennyiségekre nézve, a szabályszerű föltételek betartása esetében az 1892. évi XV. t. oz. 3. §-a által engedélyezett kedvezményre igényvel bír; megjegyezvén, hogy a szabályszerű bejelentés mindenkor az illető adóköteles fél lakhelyére illetékes községi előjárásnál teendő meg, abban az esetben azonban, ha a szóban forgó bormennyiség vagy annak egy része nemcsak azon a helyen pincozttatik be, a hol a fél állandó lakhelyét tartja, a bejelentés a bepincözés helyére nézve illetékes községi előjárásnál is megteendő.

— A csanádmezei tisztújítás. Makóról írják: Szombaton, folyó hó 21-én ejti meg Csanád vármegye közönsége az általános tisztújítást. Nálunk éppen úgy, mint a többi megyében, nagyobb mozgalom alig észlelhető. Ennek oka pedig abban rejlik, hogy a megüresedett állásokra legnagyobb részben az eddigi tisztviselők fognak megválasztatni. Eklátáns bizonyítéka ez annak, hogy a megyei közönség megelégedéssel kísérte azok működését, kik eddig is az adminisztrációt vezették és intézték. A főtisztviselők sorában csak egy változás lesz: az árvaszéki elnöki állásban. Lonovics Albert eddigi árvaszéki elnök 25 éves érdemes szolgálat után nyugdíjba megy és helyét Farkas László árvaszéki tünök foglalja el. Az tünökök ennek folytán sorban léptettek elő. A harmadik tünöki állás valószínűleg betöltetlen marad. A központban megüresedett főpénztári ellenőri állásra előreláthatólag Tóth Imre számtiszt választatik meg, ki köztudomás szerint is rászolgált ezen állásra. A központi tisztikarban aligha lesz más változás, jóllehet beszélnek

egy-egy jelöltre, de másrészt tudvalevő dolog, hogy a csanádmezei közönség ok nélkül senkit sem hagy ki állásából, mely eljárás amily méltánytalan és igazságtalan, éppen úgy az adminisztráció érdekével is ellentétben állana. A főszolgabírói karban változás nem történik. A szolgabírák sorában azonban változásra számíthatunk, amennyiben a régiek mellett egy új jelölt, Hárs Sándor is meg fog választatni. Összevéve a dolgokat, a tisztújítás esendően, minden nagyobb emóció nélkül fog megejteni. A politikai pártok — értve a szabadelvűpártot és az ellenzéket — annak dacára értekezni és megállapodni fognak, de ezen értekezések eredménye aligha fog eltérni a közhangulat fentebbi nyilvánulásától.

— A csalédkihazasítási jutalom. Az aradvárosi kétszáz forintos csalédkihazasítási díjra a tegnapi napig összesen három pályázat érkezett be. A pályázók közül a jutalom elnyerésére Kovács Róznak van legtöbb kilátása, aki egy huzamban hét esztendeje szolgál Szentpétery Antalnál, s példás viselkedéssel szorgalmával gazdája megelégedését vívta ki. A leány még alig huszonnégy éves.

— Az aranyágl. bányatiszt szerencsése. Mint már táviratban említettük, Hunyad megye aranytermő vidékéről szenzációs hír érkezett: Algyógy táján egy meddőnek hitt aranybányában nagy kincset érő arany-árre akadtak. A fölfedezésnek változatos történetét így mondja el egy algyógyi levél: Az algyógyi járáshoz tartozó Porcra és Kis-Almás községek határában levő aranybányát fedezett föl 8 év előtt Krausz József volt aranyágl. bányatiszt. Neki pénze nem volt, hogy azt feltárhassa, tehát negyed részét Klejn Henrik dr. járásvásári ügyvédnek és negyed részét Velicska Lajos bábolnai birtokosnak adta el, kikkel együtt évek előtt hozzáfogtak a bánya műveléséhez. De miután még mindig nem rendelkeztek a kellő tőkével, két év előtt egy Párisban székelő francia részvénytársasággal szövöttek, akként, hogy a bányának kiaknázását átengedik bizonytalan időre, az esetleges nyereségnek 40 százalékaért, köteles azonban az illető francia társaság a hegyben 1500 méternyi aknát és 1000 méter mélységű tárnát furatni. A francziák 300,000 frt befektetéssel éveken át éjjel-nappal dolgoztak 300 munkással és majdnem 800 méternyi aknát furtak a hegyben, de hiába. Mig végre heletuntak és pár hónap előtt majdnem 300,000 frtba került épületeket, zúzokat és óriási gépeket ott hagyták, mivel a szerződés értelmében, mihielyt a bánya művelést megszüntetik 2 óra, az általuk beszerzett gépezeteket és épületeket ott kell hagyni. Krausz József bányatulajdonos most újból megkezdte a munkálatokat, de más irányban, pár hét előtt fent a bányának aknájában igen gazdag arany-árre akadt. Az eset a vidéken roppant feltűnést keltett.

— Miniszteri rendelet a koncertekről. Ezentul több bajjal jár a koncert rendezés. A belügyminiszter ugyanis elrendelte, hogy ezentul ének, zeneelőadások, vagy más művészeti mutatványok rendezése végett beterjesztett folyamodványok mellé születést és illetőségét és a kérelmező életkorát föltüntető hatósági bizonyítványt is kell mellékelni. Ezt az újítást az a körülmény tette szükségessé, hogy a koncert rendezések körül nem egy esetben visszaélések történtek, sőt az is megesett, hogy a megnyert engedély alapján a folyamodó helyett más rendezte a zene-előadást.

— Szerencsétlen esés. Falragaszokat helyezett el a házak oldalán tegnap Sicheermann Albert, aradi hordár, midőn a Bathány utczában ragasztott fel egy plakátot, a létra melyen állt, megcsuszott s leesett s fején karján súlyos sérüléseket szenvedett.

— Kinevezés. A temesvári m. kir. pénzügyigazgatóság Popi Gyula adóhivatali díj-

tanal gyakornok-jelöltet a lippai m. kir. adóhivatalhoz díjtalan gyakornokká nevezte ki.

— Sajtényi tolvajok Aradon. Az elmúlt héten több sajtényi tolvajné fordult meg Aradon, kik egyes kereskedésekben nagyobb mennyiségű ruhakelme ellopása után tovább illantak. A rendőrség most keresi a díszes társaságot.

— Színelőadás és táncz. A jóhírű Városy-féle leánynevelő intézet f. hó 21-én a Kossuth-utca 68. számú ház I. emeletén színelőadást és táncmulatságot rendez, mely fellette kedélyesnek ígérkezik. Ajánljuk a közönség figyelmébe.

— Halesztély. A Nádor szállodában ma, Nagy Józsi jönevű zenekara közreműködése mellett halesztély lesz. Felhívjuk reá a halkedvelők figyelmét.

— Köszönetnyilvánítás. A jótkönyv szívről ismert gyermekbarát: Tóth Viktor, az általa össze gyűjtött csonkdarabkákból 9 kilo 30 dekát és 1 kilo szivarvéget küldött a szegény tanulók felszerelésére, mely emberbaráti nemes ténnyéért ez uton mond köszönetet Csik János, egyesületi gazda.

— Köszönetnyilvánítás. Özv. Roth Mórné urnó ravatalára szánt koszorúk megváltása fejében egyetünk „Menháslap” javára Böhm Adolf ur és neje 10 forintot voltak szivesek adományozni, mely nemes adományért ezennel hálás köszönetünket nyilvánítjuk. Az első aradi betegsegélyző- és temetkezési egyesület nevében: Az elnökség.

HYMEN.

Kiss Ferencz, az aradi ipartestület derék titkára tegnap délután lépett házasságra a polgári törvények és az anyaszentegyház szokása szerint Hendl József aradi földbirtokos kedves leányával, Tildával. Este fényes lakomára gyűlt a nászsereg az ipartestület nagytermében, hol Kiss Ferenczet az ipartestület előjárósága sok kitüntetésben részesítette. Koszorus párok voltak: Ernfrucht Friczi — Knéffel Lajos; Hendl Mariska Bachrach Miksa és Barthl Mariska — Kosztká Mihály. — A násznagyi tisztet Barthl Ernő és Varga József tekintélyes aradi iparosok vitték. A nászseregben ott voltak: Kristyó János, Nikolits Péter, Barabás Béla dr. orsz. képviselő, Müller Károly, Edvillés László, Pless Mór, Varga József a kerületi betegsegélyző elnöke és annak titkára, Steigerwald Alajos, Kovács Vincze, az ipartestület előjárósága és még igen számosan.

EGYLETEK, TÁRSULATOK.

(*) Asztaltársasági gyűlés. Az aradi II. kerületi jótékonyasági Füllérszaltársaság rendes heti értekezését ma a csütörtökön este Fürst Béla vendéglői helyiségében tartja meg, mely alkalommal az asztaltársaság keletkezésének rövid története fog vázlatban felolvasatni. Felkéretnek a t. tagok, hogy ezen értekezleten minél számosabban megjelenjenek, ez alkalommal új tagok felvétele is eszközöltetik. Az elnökség.

SZÍNHÁZ, IRODALOM, MŰVESZET.

A színház műsora:

Péntek (december 20.) A mikádó, bohózat.
Szombat (december 21.) Francillon, dráma.
Vasárnap (december 22.) Délután: A notre damei toronyőr, dráma. Este: A piros bugyelláré, népszínmű.

A mikádó.

Nagyon helyes gondolat volt az igazgatósigtól felújítani Sullivannak ezt az excentrikus, bizarr, de gyönyörű zenejű operettjét. Már akár a művesztő gondolata volt, akár Kállay Lujza kisasszony vendéjátéka adta meg az a-propos-erre a felújításra, annyitény, hogy mindkettőnek gratulálni lehet.

Kállay kisasszony rokonszenves, sőt csinos megjelenésű színésznő, a hangja pedig határozottan meglepő. Gyönyörű a hangja van, a minőt vidéken hallani ritkaság számba megy. A legmélyebb registerben is bámulatos tisztán cseng; legfeljebb az lehet a kifogásunk ellene, hogy a mély hangokat előszere-ttel forszirozza, a mi itt-ott erősen kiérzik.

Katishát ilyen szépen énekelni nálunk még nem hallottuk. Máskor elmosódó szerep volt ez, most pedig formálisan dominálta a színt az amugy is gyönyörűen megírt ének-parthiával, melynek legnagyobb részét egyéb Katisha kisasszonyok a mély hangszerelés miatt rendszeresen kihagyják. Ha lehet, hódítsa el az igazgató Kállay kisasszonyt a temesváriaktól; a mi sok másodénekesnővel, de annál kevesebb hanggal megáldott énekes személyzetünk igen sokat nyerne vele. A vendéget többször, zajoson megtapsolra a közönség.

Pálffy Nina Jum-Jum szerepét ismét kedvesen játszotta s énekével is meg voltunk elégedve. Különösen sikerült neki a második felvonásbeli szép szóló, amit erősen megtapsoltak. A szerelmi duett is bizonyára sikerült volna, ha az amugy is vékony hangú Sóljóm (Nankipu) olyan botrányos rekedtséggel a színpadra nem jön. Szánalmas volt nézni, hallgatni az ő vergődését. Hát Mesei hol van venkor?

Gyöngyi (Koko lord) halálra kacagattatta a közönséget sikerült mókáival, a mihez díszes komikum járult. Ugyanezt mondhatjuk a mindig kitűnő minden szerepre egyaránt használható Balassáról (Puba) s Rónaszékiről (a mikádó). Osatár (Pistass) pompás, tömör baritonjával megmentette a madrigalt, az operett egyik legszebb ének-számát. Még talán a „három kis lány” egyikét, Szathmáry Rózsikát emelhetjük ki, valamint a két karta zenekart, melyek derekasan működtek.

A színház szépen megtelt. Az operettet ma megismétlik. (v.)

* Francillon. Szombaton Dumas kitűnő színműve a „Francillon” kerül színpadra, melyben a czím szerepét Angyal Ilka játssza, kinek ez régeből ismert jeles alakítása. — A darab többi szerepei Rónaszékiné, Novák Irén, Tompa, Gál, Szendrei, Balassa, Gyöngyi, Rónaszéki és Tóth kezeiben lesznek.

* A piros bugyellár. Vasárnap Csepreghi színműve a „Piros bugyellár”-t adják elő a két főszerepben Pálffy Nina és Hunyadivál.

* Melyik ujságot járassuk? Az Ország-Világot, mert az a legértelmesebb, legszebb, legolcsóbb képes hetilap. Közül bőven szép novellákat, regényeket, verseket, ismeretterjesztő, szórakoztató cikkeket; képeiben bemutatja hétről-hétre a napi történet nevezetesebb eseményeit, érdekesebb alakjait, a művészet jelesebb termékeit. Elsőrendű írók írják, kitűnő művészek rajzolják minden számát. Van rendes zenemelléklete, állandó dívatrovata. Karácsonyi számában pedig, mely különben is kétszeres terjedelemben, gazdag tartalommal, gyönyörű illusztrációkkal jelenik meg, új regénycsarnokot indít meg, sorra bemutatva a hazai és külföldi regényirodalom legjelesebb termékeit. Ennek a regénycsarnoknak az évben megjelent részeit a januárban belépő előfizetők ingyen megkapják, nem különben a gazdag tartalmu, érdekes karácsonyi számot is. Az Ország-Világ gondos, kitűnő szerkesztése Várdi Antalnak, a kiváló írónak érdeme, aki körül a munkatársak egész serege csoportosul, hogy a lapot minél érdekesebbé, változatosabbá, minél szebbé tegyék. Az Ország-Világ előfizetési ára negyedévre két forint, fél évre 4 frt. Az előfizetéseket a kiadóhivatalnak küldendők. (Budapest V. Hold u. 7. sz.) A kiadóhivatal mutatványszámokat ingyen küld, tessék csak egy levelező lapon hozzá fordulni.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Sz. P. (Budapest) Igaz részvétünket küldjük. Az elmaradás nehezünkre esett ugyan, de azért nem lesz semmi baj. A levél kedves írójának is szívélyes üdvözlésünket!

H. L. (Világos) Megtisztelő ajánlatát s a küldeményt nagy köszönettel vettük. Tehát csak for ever!

Gs. M. (Szeged) Gratias! Karácsonyra jön. Vagy akkorra mást szánt?

Karácsonyi és újévi ajándéku

legalkalmasabbak

a következő már januárban sorsolás alá kerülő sorsjegyek:

Huzás napja	A sorsjegy neve	Főnyeremény	Utolsó ár-folyam volt
2	Hitelsorsjegy	150000 forint	206 frt kr
2	Laibachi sorsjegy	25000	25
2	Osztrák vörös kereszt	35000	18 50
3	Insbrucki sorsjegy	15000	29
5	Salzburgi sorsjegy	25000 frank	27 75
14	Szerb sorsjegy	90000 forint	36
15	Salm sorsjegy	40000	69
15	Waldstein sorsjegy	10000 korona	55
25	3% m. jelz. bank sorsj.	200000	107 50

Hitelsorsjegy-igérvények.

Huzás január 2-án.

Főnyeremény: 150,000 forint.

Egy igérvény ára 5 forint 50 kr.

bélyeggel együtt.

Ugy ezen valamint minden az országban forgalomba hozható sorsjegyek szorososan a napi árfolyamon kaphatók: 1252

A Gazdasági Bank

részvénytársaság

váltó-üzletében

Aradon, Andrásy tér 19. szám.

(A polgári takarékpénztár új palotájában.)

TÁVIRÁTOROK.

Hirlapvásárlással gyanúsított miniszterek.

Budapest, decz. 19. (Saj. tud. táv.) Ma tárgyalták roppant érdeklődés mellett a Holló Lajos és Bartha Miklós képviselő ellen indított sajtópört azért a cikkért, melyben azzal vádolták Wekerle és Hieronymi akkori minisztereket, hogy politikai céljaikra hirlapokat vásároltak és hogy politikai céljaiknak alárendelve adták ki a királyi várpalota építést.

Nagy mozgást idézett elő, midőn Wekerle mint panaszos belépett és Bartha mellett helyet foglalva, vele, — legalább látszólag, — szívélyesen kezét fogott. — Tanuknak vannak beidézve: Bolgár, Kováts, Tibád, Ivánka, Apponyi és Károlyi képviselők.

Az ügyészséget Havas képviseli, Bartha vádlettel Polónyi védelmezi, Holló beteg lévén, helyette csak védője: Visontai jelent meg. Holló betegségét bejelentvén, kéri a tárgyalás elhalasztását.

Elnök a tárgyalást nem halasztja el, de a védőkkel folytatott hosszabb vita után kiküldi Ajtai törvényszéki orvost, hogy Holló állapotát vizsgálja meg és arról tegyen jelentést.

Ajtai egy óra múlva visszatérve azt jelenti, hogy Holló ugyan ágyban fekszik, hurutos, de láza nincs, mert hőfoka csak 36⁶/₁₀, s így a közérzet elég jó ahhoz, hogy a mai tárgyalásra megjelenhessen. Holló azonban azt felelte, hogy az ő szellemi állapota nem olyan, hogy magát egy hosszú és társztó tárgyalásnak kitehesse. Ajtai az elnök kérdésére kijelenti, hogy ő a Holló szel-

lemi és erkölcsi állapotát nem vizsgálta meg, (Zajos derűtség.) de konstatálja, hogy testi egészségét illetőleg, veszélytelenül megjelenhetett volna a tárgyaláson.

Visontai kijelenti, hogy Wekerle nem fogadhatja el egy beteg fölött mondott ítéletet elégtételnek; és ha a tárgyalást el nem halasztanák, ő védői tiszteről lemond.

Elnök kijelenti, hogy a vádat nem Wekerle, hanem a körváltó emelte visszavonhatlanul. Ami pedig a bizonyítékokat illeti, azokat Bartha úr írásban jelentette be. (Bartha közbeszól: Nem jelentetem be.) Ha tagadni méltóztatik, itt vannak az okmányok a kezében.

Ezután a bíróság visszavonult, hogy az elhalasztás ügyében határozzon.

Budapest, decz. 19. (Saj. tud. táv.) A törvényszék kimondván a tárgyalás megtartását, Bartha lemond a védekezésről, s az elnökkel folytatott hosszabb polemia után Polónyi szintén eltávozott. Ezután megkezdték a tanu kihallgatást.

Rusznyák ügyvéd beismeri, hogy ő fogalmazta a „Magyarország”-ban közölt azon beadványt, mely jelentést tesz a belügyminiszternek a „Pesti Napló”, a „Szabad szó” megvásárlásáról. Vallomásaiban elmondja: csupán a „Pesti Napló” irányváltoztatásáért tartotta szükségesnek ezen beadvány közlését, később azonban belátta, hogy fölösleges volt.

Bloch, a Cosmos műintézet vezérigazgatója csupán panaszkodni kívánt a belügyminiszternek szenvedett káráért, de semmi megbízást egyetlen minisztertől sem kapott, velük nem érintkezett.

Az ügyész kérdéseire elmondja, hogy a „Magyarország” most ugyanazon Cosmosé, mely a Pesti Naplót és a Szabad szót megvásárolta Weissenbach igazgatása alatt, ami ellen Holló semmi kifogást nem tett. Az ítélethirdetés valószínűleg késő éjjel lesz.

Elhunyt honvéd ezredes.

Budapest, decz. 19. (Saj. tud. táv.) Pásonyi Elek Mihály, honvéd huszár ezredes ma meghalt.

Zichy Jenő gr. második utja.

Budapest, december 19. (Saj. tud. táv.) Zichy Jenő gróf, ma délután barátai által az indóházhoz kikísérve elindult a Kaukázusba.

A gyufagyártás monopóliuma.

Budapest, decz. 19. (Saj. tud. táv.) Állítólag a magyar és osztrák pénzügyminiszterek elhatározták a gyufagyártás monopóliumát a meglévő összes gyárak további üzemével.

Györi elítéltetése.

Budapest, decz. 19. (Saj. tud. táv.) Hosszu és izgalmas tárgyalás után Györi bankárt 6 évi és 6 havi fegyházra ítélték. Midőn az ítéletet kihirdették, Györi felkiáltott: „Feleségem, gyermekeim elpusztulnak!” és hangos zokogásra fakadt.

A német kancellár bukása.

Berlin, december 19. (Saj. tud. táv.) Újlag azon hir van elterjedve, hogy herceg Hohenzollern birodalmi kancellár állása megrendült és utódja Waldersee gróf lesz.

Öngyilkosság honvágyból.

Páris, december 19. (Saj. tud. táv.) Egy Lascovic nevű magyar születésű szücssegéd, ki egy nagy üzletben volt alkalmazva, öngyilkosságot követett el. Tettének oka, mint azt egy hátrahagyott levélben megírta, a nagy honvágy volt.

A török költségvetés.

Konstantinápoly, decz. 19. (Saj. tud. táv.) A jövő évi költségvetés összeállítására kiküldött bizottság Mahmud-Dzselaledin pasa elnöke alatt legutóbb tartotta első ülését. A költségvetés összeállítása az idén a lehető legnehezebb, mert egyelőre még hozzávetőleg sem lehet megállapítani azon bevételeket, melyekre joggal számítani lehetne. Azon kívül a kiadások is annyira felszaporodnak, hogy a deficit, mely különben a nélkül is már krónikus, a jövő évben legalább is 10 millió török fontra (115 millió forint) tehető.

A török kereskedelem állapota.

Konstantinápoly, decz. 19. (Saj. tud. táv.) A szultán rendelete a török kereskedelmi kamara részletes jelentést készít a török kereskedelem mai állapotáról és azon intézkedésekről, melyek szükségesek lennének, hogy a kereskedelmi viszonyok kedvezően alakuljanak. E jelentés különös tekintettel lesz a török birodalom különböző export cikkeire s azon országokra, melyekbe e cikkeket kiviszik; azonkívül a vasuti tarifa is tanulmány tárgyát képezi, a minnek a kapcsán azon kérdéssel is fog a kamara foglalkozni, vajjon nem lenne e czélszerűbb a külföldi városokban a kereskedelmi muzeumokat a magyar kereskedelmi muzeum mintájára szervezni. A jelentést közvetlenül a szultán elé terjesztik.

KÖZGAZDASÁG.

Budapesti áru és értéktőzsdé.

Gyenes és Balog czég jelentése. Budapest, december 19.

Gabonaüzlet: Buzát ma gyengén kínáltak, a vételkedv mérsékelt; az irányzat csendes volt; elkelt 10000 mm. változatlan áron.

Table with 4 columns: Típus, mmassa, kilogramm, forint. Lists various grain types and their prices.

Határidőüzlet: Amerikából ma lanyhább jegyzések dacára nálunk változatlanul indult az üzlet búzában s csekély forgalom mellett úgy zárult is. Tengeri és egyéb cikkek szintén változatlanok.

Zárul 12 órakor:

Table with 2 columns: Típus, ár. Lists closing prices for various goods.

Külföld: New-York búzára 1/8-tengerire 1/8-lanyhább. Chicago: búzára 1/4-tengerire 1/8-lanyhább. Páris

szilárd, Liverpool csendes, London lanyha.

Értéktőzsdé: Valamivel szilárdabb külföldi zárlatokra s az itteni élénkebb üzletmenetre értékekben némi javulás állott be. Zárlatig úgy nemzetközi mint helyi papírok pár futat szilárdabbak lettek.

Zárul 12 órakor:

Table with 2 columns: Típus, ár. Lists closing prices for various securities.

Állatkivitelünk Ausztriába. A kiegyezési tárgyalások alkalmával mint a „Magyar Értesítő” jelenti, a magyar kormány egy állategészügyi szerződés megkötését is fogja sürgetni, hogy ezáltal Magyarországból az állatok kivitelét Ausztriába biztosítsa.

Budapest-kőbányai sártéskereskedelmi esarnok. 1895. évi december 18-án. Hírtörténeti árak. 1. Magyar elsőrendű. 1. Öreg nehéz (páronként 400 kilon felüli súlyban) ... krig. Öreg közép (páronként 300-400 kilogramm súlyban) ... krig. Fiatal nehéz (páronként 320 kilon felüli súlyban) 52.-53. krig. Fiatal közép (páronként 251-320 krig súlyban) ... krig. Fiatal könnyű (páronként 250 krig. terjedő súlyban) ... krig. Magyar sardett: Nehéz (páronként 280 kilon felüli súlyban) ... krig. Közép (páronként 220-280 krig. súlyban) ... krig. Könnyű (páronként 220 krig. terjedő súlyban) krig. Szerb sardett: Nehéz (páronként 260 kilon felüli súlyban) 53.-54. krig. Közép (páronként 220-260 kilon. súlyban) 52.-53. krig. Könnyű (páronként 220 krig. terjedő súlyban) 48.-49. krig. Sártéskészlet szám 1895. decz. hó 16 án volt készlet 9281 darab. 1895. december hó 17-én felhajtator: 1719 darab. 1895. december 17-én elszállított 817 db. 1895. december 18-án maradt készletben 50683 darab. A bizottsági tisztségviselői: Lanyha.

Szövegűzet.

December 19.

Mai jegyzéseink: Készaru nagyban ayers szesz 51 forint - krajczár, kicsinyben 51 forint 50 krajczár hordó nélkül, per 100 liter % beleértve 35 frt fogyasztási adót.

Budapesti gabnátőzsdé.

Aradi Közlöny távirati tudósítása. Budapest, december 19. d. u. 6 óra.

Table with 2 columns: Típus, ár. Lists prices for various types of grain and flour.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén.

Budapest, 1895. december 19.

Table with 2 columns: Típus, ár. Lists official exchange rates for various currencies and securities.

Hivatalos árfolyamok

a bécsi áru- és értéktőzsdén.

Table with 2 columns: Típus, ár. Lists exchange rates for various securities in Vienna.

Aradvarosi

Evadberlet 84. szám.

színház.

Evadberlet 84. szám.

Pénteken, 1895. december 20-án

Kállay Lujza urhölgy, a temesvári színház tagja, vendégfelleléseivel:

Amikádó,

vagy: Egy nap Titipu városában.

Bohózatos japáni operett 3 szakaszban. Irta: W. S. Gilbert. Angolból fordította: Rákosi Jenő. Zenéjét szerző: Sullivan Arthur.

SZEMÉLYEK:

Table with 2 columns: Típus, név. Lists names of performers and their roles.

Kezdete 7 órakor.

IDEGENEK NEVSORA.

December 19.

Fehér Kereszt szálloda: Böhm Mihály kereskedő, N. Kikinda. Vars szálloda: Bogár J. magánzó és leánya, Orsova Burián János birtokos, Silingyia. Fischer Mór kereskedő, Silingyia. Rehenstock A. kereskedő, Budapest. Bóder Károly kereskedő, Berlin. Bienenstock Gyula kereskedő, Bécs. Braun Károly kereskedő, Bécs. Reves József kereskedő, Bécs. Weiss Félix kereskedő, Budapest.

Felolós szerkesztő: Vass Géza.

NYILTTÉR.*

Versenyképes, jó munkáért kiállítási nagy- és ezüst-érem Arad-Temesvár.

Berlini legmagasabb kitüntetés művészeti munkáért: Diszoklevél és aranyérem kereszttel.

Legszebb és legkedvesebb

karácsonyi és újévi ajándék egy élethű szép fénykép,

melyeket mindenféle minőségben, úgymint albumin, platin, chlor, bronzézüst és szénnyomatu papírokra, a legkisebb képtől egész életnagyságig:

Gyermek-fölvételekre külön egész új berendezés csinos kiállítással készül.

Klapok Alajos

Arad legnagyobb és legjobb névnek örvendő fényképezési műtermében.

Templom-utca, Minorita-palota-udvarában jobbra.

Kérem üzletemet más czéggel össze nem téveszteni.

* Az ezen rovat alatt közlöttéért nem vállal felelősséget.

Rozsnyay Mátyás

gyógyszertára
és művegytani laboratoriuma
Aradon, Szabadságtér.

Szívesen ajánlkozik minden bárhol és bárki által hirdetett gyógyszer-különlegesség beszerzésére, s készletben tart következő megbízható hatású szereket:

Chinin-cukor és Chinin csokolade gyermekeknek könnyen beadható hideglelés elleni szer, melyet a magyar orvosok és természetvizsgálók pályadíjjal koszorúztak. Mind az ő világrészben el van terjedve. Egy darab 6 kr.

Misera-cseppek dr. Häger javított receptje szerint, legmegbízhatóbb szer hideglelés ellen felnőttek számára. Egy üveg 75 kr.

Circassian. Biztos hatású és ártalmatlan szerekből összeállított hajfestőszer — Egy üveg 1 frt 40 kr.

Dr. Brnatzik fogcseppje. Bármely fogfájást azonnal megszüntet. 1 üveg 35 kr
A Rozsnyay-féle

Serail-arczkenőcs. Az arcon mutatkozó szeptők, pattanások és májfoltok elűzésére a legalkalmasabb szer, mely bőrszépítő hatásában minden más szert felülmúl. Egy kis tégely 70 kr. és egy nagy tégely 1 frt.

Anosmin. A lábizzadás és feltérés ellen biztosan használható. Egy üveg 50 kr.

Valóditokaji bor. Kitűnő minőségűek, dr. Szabó Gyula világhírű pino-éjéből. Ára 1 üvegnek 8 és frt.

Ménési aszúbor. Egy 35 centli üveg 1 frt 50 krajcár.

Chinabor. 2% Chinintartalommal. Egy 30 centiliteres üveg 1 frt.

Vasas Chinabor. 2% Chinin- és vasoxyd tartalommal. Egy 30 centiliteres üveg 1 frt.

Pepsinbor. 2.5% tartalommal. Egy 20 centiliteres üveg 1 frt.

Üvegmaró tinta. Egy üveg 1 frt.

Salon-bengali tűzek. Füst és szag nélkül, vörös, fehér és sárga színben. Egy k 2 frt.

Magnesium fáklják. 150 normal gyertyafénynyel. Hat percig égő, 1 drb 80 kr. 12 percig égő, 1 drb 1 frt 10 kr. 24 percig égő, 1 drb. 2 frt 10 kr.

Iroda tintapor. (Fekete vagy violaszínben) 1 adag ¼ literre 10 kr.

Dr. Kepes fagybalzsam. A megfagyott kezet vagy lábujjat 3-4 nap alatt biztosan meggyógyítja. Egy tégely ára 40 kr.

Lang rheuma ellenes szere. Mindenféle ből eredt rheumás és oszós fájdalmak ellen igen hűs és korezett szer. Egy üveg ára 30 kr.

Dr. Kelen köhögés elleni pora. Mely mindenféle köhögést biztosan gyógyít. Ára 40 kr.

Mindenem gyógyszer — a pakolási osekély költségek hozzáadásával — bárhova posta útján is elküldetnek. Ujanosak ezen gyógyszertárban minden vegyvizsgálatra megbízásunk elfogadjatik és lelkiismeretesen teljesítetnek. 495—

A m. kir. államvasutak bpest jobbpárti üzletv.

45541/95. sz.

Pályázati hirdetés.

A Budapest keleti pálya udvaron levő gázgyárunkban a gáz előállítására felhasznált gázolajból a jövő évben körülbelül 40000 kg szénkőneget Kohlenwasserstoff 18000 kg szénhidrogént gázolaj kátrány 8000 kg közönséges gázolaj kátrányt nyerünk vissza, illetőleg termelünk, melyet eladni szándékozunk.

Felhívhatnak tehát a venni szándékozók, hogy ebbeli ajánlatukat 50 kros bélyeggel ellátva következő cím irattal „Ajánlat 45541/93 szám.-hoz a m. kir. államvasutak jobbpárti üzletvezetőség (d) nyugbeszerzési osztályhoz Bpest X kerület külső kerepesi ut 2-ik házsoport I emelet f. 6 december hó 31 déli 12 óráig benyujtsák.

Figyelmeztetnek vevők, hogy fenti anyagok az időkénti felhívásunkra és a vételárnak előzetes befizetése mellett bérmentve fenti gázgyárban veendő át és pedig a szénkőneget csakis vashordókban, miért is a nyertes vevő ezen vashordókból ott meg felelő számú üres vashordókat készletben tartani köteles.

Bánatpénz képen az ajánlott értéknek 5% ra kiegészítendő.

Egyebekben az ócska anyagok eladására fennálló 129381/891 sz. általános feltételek irányadóak, melyek igazgatóságunk nyomtatványtárában (Andrássy ut 75 sz) 25 kr-ért megvehetőek vagy az elküldési költségek beküldése mellett elküldetnek.

Az üzletvezetőség.

7299/1892 kh.

Hirdetmény.

Weisz Dávid magánzálogüzletében 1892. évi június hó 9-én megtartott árverésen befolyt feleslegekből még a következő összegek tartatnak nyilván Arad sz. kir. város pénztárában:

Zálog bár- cza szám	Összeg	Zálog bár- cza szám	Összeg	Zálog bár- cza szám	Összeg	Zálog bár- cza szám	Összeg
38111	15	30583	13	52215	05	30731	136
40751	14	37681	07	52215	14	37797	09
45938	35	40119	44	52525	132	42701	10
55200	03	42784	13	55630	13	43212	10
57659	07	43679	50	57701	09	44370	08
57854	05	47492	09	57951	23	48140	34
58032	10	48194	32	57133	62	48414	32
58217	10	48437	10	58207	05	48558	76
58406	07	48649	102	49827	80	48772	132
7072	42	48880	16	90015	48	48969	85
14505	22	49066	102	21181	07	49222	30
22078	11	49314	04	22832	12	49324	02
28094	22	49494	40	28602	13	49563	04
29120	41	49753	50	30086	18	50013	48
30453	13	49649	43	36607	09	54968	83
37098	08	49777	08	37762	52	54976	97
38396	73	52086	21	42532	11	54978	14
43778	35	55502	22	42939	14	57542	08
43554	08	57695	13	44250	02	57837	11
45109	08	57920	17	48125	06	58018	09
48174	35	58063	22	48352	08	58169	127
48431	08	58248	99	48548	13	58380	26
48629	38	58445	30	48770	02	10824	27
48860	88	8362	38	48906	17	14446	14
49048	02	18004	09	49220	47	22038	17
49245	69	22801	11	49319	34	28070	28
49406	08	28926	96	49518	04	29000	02
49660	108	29648	02	49850	03	30228	44
46246	07	30989	39	52581	10	30856	38
46774	07	37729	05	52856	26	38211	10
49451	17	41081	52	54817	02	42732	97
55500	05	42874	03	57568	40	43494	32
57680	312	43825	07	57797	07	44417	17
57893	82	48014	72	57992	03	48147	02
58053	10	48260	13	58150	07	48419	04
58236	45	48464	64	58325	80	48566	10
58418	06	48753	18	96212	02	48773	33
7344	06	48884	40	9442	48	49007	06
15297	02	49125	03	21389	12	49229	08
22198	07	49315	32	24133	78	49369	02
28269	125	49513	09	28756	10	49616	14
29400	110	49880	80	30133	43	50019	32

Miről az illetők azzal értesítetnek miszerint a felesleg felvétele végett alulirt hivatalnál annál is inkább jelentkezzenek f. hó 31-ig, mert különben fent kitüntetett összegek, mint elévültek a városi ipariskola alap javára fognak fordítottatni.

Arad, 1895. évi december hó 14-én.

Sarlot Domokos,
főkapitány.

25289/1895.

Hirdetmény.

A nagyméltóságú m. kir. pénzügyminiszteriumnak 55863/1894. számú intévénye nyomán ezennel közhiré tesszük, hogy az osztr. ért. egy forintos államjegyek a magánforgalomban csak 1895 évi december hó 31-ig fogadtatnak el; az állami pénztárak és hivatalok ezen állami jegyeket pedig csak 1896. évi június hó 30-ig fogadhatják el. Az 1896 évi július hó 1-től 1899 évi december hó 31-ig az osztr. ért. egy forintos államjegyeket már csak a váltópénztári teendőkkel megbízott állami pénztárak valamint a cs. és kir. közös központi pénztár Bécsben fogadják el átváltás végett, s hogy az említett államjegyek 1899 évi december hó 31-ike után többé sem váltattanak.

Arad szab. kir. város tanácsának 1895 évi november hó 23-án tartott üléséből.

A városi tanács.

22094/1895.

Hirdetmény.

A nagyméltóságú kereskedelemügyi m. kir. miniszter urnak 62609/95. sz. a. kelt rendelete nyomán ezennel közhiré tesszük, hogy Franciaország és Schweicz között vámpolitikai tekintetben fennállott kivételes állapot megszűnván, a Franciaország által ekép Schweicznak nyújtott vámmérséklések között oly engedmény van, melyek a mi kiviteli termékeinkre is kiterjednek.

Ezen mérséklések a következőkben foglalhatók össze:

T. sz.	Az árú megnevezése	Egység	a korábbi minimális frank	jelenlegi vámtétel frank
512. bis	Hydraulikus gépek, szivattyúk, ventilátorok 300 kgmnál nagyobb súlyúak, ha legalább 50% öntvényt tartalmaznak 100 kgr.	10		8
524.	Dynamo-elektikus gépek 5000 kgmnál nagyobb súlyúak, ha 50% öntvényt tartalmaznak	100	20	12
2000—5000 kgr.	súlyúak ha legalább 50 % öntvényt tartalmaznak	100	20	18
527. bis	hűtőkészülékek 250 kgmnál nagyobb súlyúak	100	15	14
536.	Indító-készülékek dynamo elektikus gépekre, valamint azoknak egyes részei, ha súlyuk 2000 klogrm-nál nagyobb	100	75	35
1000—2000 kgrm.	100	75	40
200—1000 kgrm.	100	75	46
7—200 kgrm.	100	75	60
536. bis	Iv lámpák (nyulátorok)	100	15	60

Arad, 1895. október 12-én.

Arad sz. kir. város tanácsa.

Hirdetmény.

A nagymélt. m. kir. földmivélségi miniszterium 92484/95 sz. kelt rendelete alapján közhiré tesszük, hogy a cs. és kir. közös külügyminiszter úr folyó évi november hó 20 án 47617 sz. a kelt értesítése szerint f. évi október hó 21 től kezdve osztrák és a magyar származású marha felhajhathatására 51. Margarethen minden hétfőn és kedden (kdden csupán délelőtt) vásár tartatik, melyre svájci állatok felhajhata tilos. A vágómarhák Vorarlbergen ölmzárral ellátott vasuti kocsikban kell szállítani. A határon az állatokat állatorvos vizsgálja meg és bélyeggel látja el, A 51 Margarethenbe való bevitel már azonban törthetetik. A vásárról csak engedély alapján hajthatók el az állatok. Iy engedélyt a rendelkezési hely kantonális hatóságából kell kérni, melynek előkerjesztésére a mezőgazdasági kormányozok határoz az engedély megadása iránt, A marhatulajdonos illetőleg szállító és a vevő a vételi után jelentkeznek a hájár állatorvosnál, ki azon esetben, ha az állatok tovább szállításához szükséges engedélyt kiadták a marhalevelet kiállítja. A rendelkezési helyre érkezve az állatokat veszteglő istállóba kell elhelyezni és ott a nélkül, hogy újra forgalomba jöhetnének, mielőbb le kell vágatni. A vásár befejezése után (tehát legkésőbb kedden délig) a St. Margarethenben dadatlanul maradt vágómarhákat a marhalevelek kíséretében az illetékes kemton hatósága által Sá.-Gallenben megjelölt ideiglenes és istálokban kell hajtani. A vágómarhák újabb forgalomba ezentul már nem jöhetnek, hanem mielőbb levágandók. Végül megjegyezték, hogy a Svájczba való marha szállítás általános feltételeinek szigorú figyelemmel tartása mellett vágómarha a stb. margaretheni vásárra külön engedély nélkül is szállítható a mennyiben svájci hatósági engedély csupán a marhának a vásárról való elhajhathatásához szükséges. Aradon 1895. évi november 16.

A városi tanács.

ÚJDONSÁG

mélyen leszállított árakkal!

Van szerencsénk a helybeli és vidéki t. közönséget tudatni, hogy az előrehaladt idény miatt

női- és gyermek-ruha raktárunkat

elárusítjuk u. m. asztrachan gallérokat, kabátokat a legfinomabb kivitelben szücs és szörmeárukban, utazó és városi bundákat és minden e szakmába vágó cikkeket

olcsóbban mint bárhol.

Különösen ajánjuk nagy raktárunkat

leánygyermek kész ruhákban: bársony plüsch stb. mint karácsonyi és ujévi ajándék.

Maradunk kiváló tisztelettel

ROTSCHILD és KLEIN.

26894/1895.

Hirdetmény.

A nmélt. m. kir. földmívelésügyi miniszteriumnak 94700/95. sz. keit rendelete nyomán közhírré tesszük, hogy a kőbányai sertéspiacz fertőtlenítése befejeztetvén, további rendeletig megengedtetik, hogy f. é. december hó 15-től kezdve belföldi sertéseket ismét erre a piacra szállítani lehessen; piac állat egészségügyi rendtartásra megállapított határozmányok megtartásán felül azonban, még a következő feltételek kötettek ki.

1. A kőbányai piacra sertéseket csak olyan községből szabad szállítani, melyben a sertésre veszélyes, ragados betegség miatt (sem községi, sem udvari, major, stb) zár nem áll fenn s csak akkor, ha a sertések ily községben legalább 10. napon át más sertésektől teljesen elkülönítve állottak és vasutra való felrakásuk előtt állami állatorvos által eszközölt vizsgálat alapján teljesen egészségeseknek bizonyultak.

2. Az elkülönítésre, ennek ellenőrzésére és igazítására nézve rendelem, hogy a sertéstulajdonos, illetve birtokos Kőbányára szánt sertéseinek számát és az elkülönítés helyét az illetékes községi előljároságnak (városokban rendőrkapitányi hivatalnak) jelentse be és ezen adatokat, valamint az elszállítás napját s a használandó rakodó állomás nevét egyidejűleg táviratban az illetékes kir. állami állatorvossal is közölje. Ezen bejelentések már most eszközölhetők, de a rakodások csak f. évi december hó 13-án vehetők kezdetüket.

3. A községi előljároság (rendőrkapitányi hivatal) e végből kiküldött közege által a bejelentés vétele után azonnal meggyőződik az elkülönítés végrehajtásáról és ellenőrzésére annak szabadságát megtartásáig mindaddig, a míg a sertéseket vasutra rakás céljából el nem hajtják.

4. Hízaló telepeken pusztákon majorokban legelőknél stb. más sertésektől köztudomás szerinti amugy és külön tartott sertés állományokból Kőbányára szállítandó sertések elkülönítésétől eltekintve, a maradék pontban előirt bejelentés kötelezettségét azonban ily sertésekre nézve és fentartom.

5. Ha az elkülönített sertések az elkülönítés tartama alatt más sertésekkel érintkeznek, vagy ha létszámukban bármilyen változás áll be, ugyszintén, ha az elkülönített sertések között vagy a 4-ik pontban említett állományokban megbetegedés vagy elhullás fordul elő, erről az előljároság, illetve a rendőrkapitányi hivatal az illetékes ker. állami állatorvost a Kőbányára szállítandó sertések tulajdonosának vagy birtokosának kötelezésére táviratban azonnal értesíti, akkor a sertéseknek Kőbányára szállítása csak abban az esetben engedhető meg, ha a ker. állami állatorvos a fél költségére a helyszínen tartott vizsgálatot megállapította, hogy a felmerült körülmény a sertések kedvezőtlen egészségi állapotára gyanúokat nem szolgálhat.

6. Sertésekre szóló marhalevelet csak abban az esetben szabad Kőbányára irányítani, ha annak hátlapján a községi előljároság illetve

rendőrkapitányi hivatal igazolta, hogy a sertések tartzkodásának helyén sertésekre állategészség — rendőri zárlat nem áll fenn, továbbá, hogy az elszállítandó sertéseket, illetve a 4. ik pontban említett állományokat legalább 10 napon át és az elhajtásig külön tartották.

7. A kerületi állami állatorvos a szállítás bejelentésének vétele után a rendelkezésre álló adatokból azonnal megállapítja, hogy a kérdéses sertések elszállítása nem gátolja-e valamely állategészség — rendőri indok, s ha igen, erről az érdekelteket azonnal értesíti, ellenkező esetben pedig vele a rakodás napját köli, mely azonban a bejelentés vételétől számítandó 3-ik napon belül nem lehet.

A rakodás napjának kitűzését a ker. állami állatorvos a bejelentések sorrendjébe, lehetőleg megtartani köteles, s ha a kitűzött napra a rakodó állomáson egyéb hivatalos elfoglaltsága miatt meg nem jelenhetne, akkor a szükséges adatok közlése mellett tartozik a kőbányai kir. állategészségügyi hivatal, legalább 48 órával a kitűzött határidő előtt táviratban megkeresni, hogy a rakodáshoz egy állami állatorvost küldjön ki.

8. A rakodón az állami állatorvos megvizsgálja, hogy a Kőbányára szállítandó sertések marhalevele 6-ik pontba előirt igazolással bír, és hogy a sertések egészségi állapota teljesen gyanútlan-e. Hiányok, illetve gyanú irt megállapítása esetén a Kőbányára való szállítás nem engedhető meg, ellenkező esetben pedig a marhalevelet hátlapján azzal a zarándékkal látja el, „— db sertés egészséges, Kőbányára elszállítható“ Kelt aláírás és pecsét.

9. A vasuti közegek csak ily záradékkal ellátott marhalevél alapján vehetnek fel sertéseket Kőbányára való szállítás végett.

10. Kiváló gondot kell fordítani az állami állatorvosnak a vasuti kocsik vizsgálatára, s ha azt hallaná, hogy a kocsik akár tisztítása akár fertőtlenítése hiányos kötetes az állomás főnökét erről halladéktalanul értesíteni és egy állomási tisztviselő jelenlétében a hiányokról jegyző könyvet fölvenni abba a kocsik fertőtlenítését igazoló sárga lap összes adatait bejegyezni, a sárga lapokra kocsiról eltávolítani és a jegyzőkönyvek az állomási közeg által aláírva a miniszteriumnak azonnal felterjeszteni — Ilyen kifogásolt kocsik újabb fertőtlenítés nélkül állat szállítására használni tilos.

11. Az elkülönítés és állatorvosi vizsgálat költségei a sertések tulajdonosát illetve birtokos terheli.

12. A vizsgálat költségeit (csak napidíj és utazási költség vizsgálati díj nem jár) a vasuti állomás pénztára az állami állatorvos által ért és aláirt költség jegyzék alapján a rakodó felek által feladott sertések számának arányában szedi be és a napi díj után járó bélyeg díjának megfelelő bélyeggel ellátott nyugtán fizetik ki az eljáró állami állatorvosnak.

13. Kőbányára érkező oly sertésszállítmányok, melyeket állami állatorvos vizsgálatra nélkül adatnak fel vasutra, vagy a melyben a kirakáshoz csak egy darabot és valamely sertés-

sekre ragados betegségben szenvedőnek találunk, azonnal a származás helyre visszashállítandók, vagy pedig azonnali leölés céljából közvetlenül budapesti henteshez szállítandók.

Aradon 1895 évi december 11.

A városi tanács.

27330/1895.

Hirdetmény.

Közhírré tesszük, hogy a nmélt. m. kir. földmívelésügyi miniszterium a 97378/95. sz. a. kelt rendeletével — nehogy a ferenczvárosi pályaudvaron eddig is tapasztalt tolodás nagyobb mérvet öltön s a tertésus ára a termelők hátrányára további esésnek legyen kitéve, a következő intézkedéseket léptette életbe:

1. Járványmentes községekből származó sertéseknek Budapest—ferenczvárosra való szabad szállítása egyelőre tilos, s csakis a sertésvesz-szel fertőzött vagy ilyen községgel határos, továbbá orbánczval vagy száj- és körömfájással fertőzött és e miatt zár alatt álló községekből származó sertések szabad bevitele van megengedve, zár alatt nem lévő községekből a sertéseknek Budapest—ferenczvárosra szállítása a külön engedélyek megadását a miniszterium magának tartotta fenn, a feleknek ily érteimű kérévényére mind annyiszor táviratilag fog intézkedni.

2. Sertésvesz, sertésorbáncz és száj- és körömfájás miatt zár alatt álló községekből származó sertések marhalevelein a jelen rendeletre való hivatkozással a marhalevel első lapján felül világosan feltüntetendő, hogy az állatok származási helye mily ragados sertésbetegség miatt van zár alatt.

3. Az ily állatok szállítására használt vasuti kocsik sárga színű lapon «Fertőzés gyanújában álló állatok» felirattal látandó el.

4. Járványmentes községekből külön engedélyem nélkül érhető sertések származási helyükre küldetnek vissza.

5. A sertések kirakodás után közvetlenül valamely henteshez szállítandók és megérkezésük után legkésőbb 3 nap alatt leölendők.

Aradon, 1895. évi december hó 11.

A városi tanács.

24948/1895.

Hirdetmény.

A nagyemélt. m. kir. belügyminiszteriumnak 95.001/05. sz. leirata alapján értesítjük a város közönségét, hogy az osztrák értékű 20 kros ezüst váltópénz, ugy szinte a négykrajczáros részváltópénz az állami pénztáraknál és hivataloknál már csak a folyó évi december 31-ig fogadtatik el és hogy december 31-ike után ezen pénznemek sem fizetés gyanánt sem anyagértékük megterítése mellett az állami pénztárban többé elnem fogadtatnak, sem át nem váltatnak.

Arad 1895. november 16.

A városi tanács